

Crayensterlaan 13

Goldersgreen

Vroeger, tot 1927, was hier de heerlijkheid Heemstede en nog veel meer daarvoor waren hier alleen maar weilanden. In de 17de eeuw verschenen er in dit gebied de eerste twee grote buitenhuizen van rijke stedelingen met daaromheen enorme percelen grond. De buitenhuizen kregen de namen Zuiderhout en Oosterhout. Zuiderhout werd de naamgever van de huidige wijk.

Nadat projectontwikkelaars begin 20ste eeuw de noodlijdende buitenplaatsen hadden opgekocht en afgebroken, verdeelden ze de grond in percelen en verkochten deze aan particulieren voor bebouwing en bewoning. Langzaam ontstond deze gewilde groene villawijk aan de rand van de Haarlemmer Hout. Inmiddels behoort de wijk als geheel tot het beschermd stadsgezicht.

Eén van de meest bekende architecten die op Zuiderhout hun stempel hebben is gedrukt, is Han van Loghem (1881 – 1940). In zijn beginperiode bouwde hij vooral grote huizen. Doordat zijn vader veel invloed had op de nieuwbouw in de wijk kreeg hij in het begin van zijn carrière als architect, vooral op voorspraak, bouwopdrachten, zoals twaalf vrijstaande landhuizen, een huis bestaande uit twee geschakelde woningen, een huis met drie geschakelde woningen en uiteindelijk het bekende Tuinwijk-Zuid met 86 geschakelde woningen rondom twee binnentuinen. Van Loghem werd tussen 1910 en 1940 één van de vernieuwers in de Nederlandse architectuur en sterk voorstander van het Nieuwe Bouwen.

Het charmante geheel vrijstaande landhuis “Goldersgreen” werd in 1921 door Han van Loghem gebouwd voor zijn broer Frederik Hendrik. De sobere blokvormige architectuur en de combinatie van hout voor de bovenbouw en steen zijn kenmerkend voor Van Loghems ontwerpen uit begin van de jaren twintig van de vorige eeuw. Sinds 1984 staat “Goldersgreen” op de monumentenlijst. De naam komt voort uit het feit dat de broer van Han van Loghem kort voor de bouw van het huis was getrouwd met een Engelse vrouw afkomstig uit de Londense voorstad Goldersgreen.

Het huis staat, evenals de naastgelegen huizen nrs 15 t/m 27 aan de oude vijver van het vroegere buitenhuis Zuiderhout. Tuin en huis zijn werkelijk een plaatje.

De dominante uitgebouwde schoorsteen aan de straatzijde vertoont de ingebeitelde naam van het huis. Jammer genoeg slecht te zien door de hoge heg. In de jaren tachtig vulde de Haarlemse beeldhouwer Van den Eijnde, die vaker met Van Loghem samenwerkte, de in steen gehakte naam aan met een zonnewijzer. Deze wordt aan weerszijden geflankeerd door vrouwenfiguren, waarbij de linker “De Morgen” en de ander “De Middag” voorstelt.

De vrijwel vierkante plattegrond van het huis is ingedeeld rekening houdende met de zonnestand. Zo is de woonkamer op het zuiden georiënteerd en ligt het eetvertrek aan de westkant. De overige ruimtes zoals de hoofdtoegang, de berg ruimtes en de keuken liggen op het oosten en het noorden.

Bron: Rijksmonumenten